

HISTÒRIA

Terrassa 1713,
ELS BORBÒNICS CREMEN
I SAQUEGEN LA CIUTAT

RETRAT DE FAMÍLIA

Polseres vermelles,
UN PLANTER ARTÍSTIC
MOLT VALLESÀ

ENTREVEURE

Emma Vilarasau
LLIGADA A LA TERRA,
DE SANT CUGAT ESTANT

NÚMERO 5 | PRIMAVERA-ESTIU 2013

Vallesos

Gent, terra i patrimoni

vallesos.cat

🌸 CARPETA

Terra de bruixes

EL MAIG DEL 1619, MARGARIDA CODONYERA, DE LA GARRIGA, ÉS ENGARJOLADA I ACUSADA DE BRUIXA. AQUEST FET VA INICIAR UNA PERSECUCIÓ QUE VA ENTELAR TOT EL VALLÈS I VA PORTAR A LA FORÇA DESENES DE DONES DE POBLES I CIUTATS VALLESANES

🌸 NOMS, TRACES

Remei Company
Pep Bou
Carme Forcadell
Josep Farràs
Mercè Riera
Francesc Garriga
Esteve Perich

🌸 CONTE CONTAT

Roc Casagran

Editor: gent i terra

PATRIMONI 🌸 història, arqueologia, arquitectura, indústria, gegants, fauna, flora, festes, etc

El Sot de Bac i la Trona de Bertí: els orígens de l'escalada catalana

LA HISTÒRIA DE LA HUMANITAT ESTÀ ESCRITA EN LLIBRES I PERGAMINS, PERÒ LA HISTÒRIA DE L'ESCALADA, A MÉS A MÉS, TAMBÉ ES REFLECTEIX EN LES PARETS DE MOLTS CINGLES I AGULLES. RECORRENT AQUEST AGRADABLE I BONIC ITINERARI, PODREU VEURE I REVIURE ELS HISTÒRICS PRIMERS PASSOS DE L'ESCALADA A CATALUNYA.

Text: **Òscar i Albert Masó Garcia** | Fotografies: **Òscar i Albert Masó Garcia**, arxiu Josep Galícia Marcet

Iniciem l'excursió a l'extrem nord del carrer del Bac del poble del Figaró. Aquest carrer es converteix en una pista de terra que seguim vers el nord-oest amb lleu pujada fins a un pas a nivell sense barreres (2min.). Creuem la via del tren (de la línia Barcelona-Puigcerdà, RENFE) amb grans precaucions i parant atenció als senyals lumínics i sonors. Avancem per una ampla pista que s'endinsa al Sot del Bac, ombrívol i curull de vegetació exuberant. En diversos punts, podem veure els senyals corresponents en un sender de petit recorregut (una ratlla horitzontal blanca i a sota seu una de groga) que correspon al PR-C33 del Sender de la Garriga, els quals ens acompanyaran durant tot el trajecte.

Al cap de poca estona (4 min.) a mà esquerra podem admirar l'alterós pi pinyer del Sot del Bac (2,9 metres de perímetre a 1 metre del terra), identificat amb un rètol. Seguim avançant per la pista vers l'oest amb suau pujada. Arribem a una cruïlla (5 min.) i continuem recte. De nou hi ha una cruïlla (7 min.) i seguim recte per un corriol que, als pocs metres, es desvia cap a l'esquerra i s'enfila per un terreny erosionat per l'aigua i l'acció humana. Anem seguint el caminó, sempre cap a l'oest, amb traç evident i desnivell amable,

Vers la trona de Bertí des del coll de Pedradreta. Foto: **Òscar Masó Garcia**.

envoltats d'una esponerosa vegetació que amaga algunes feixes de pedra seca. Certes clarianes del bosc permeten distingir la Roca Plana a l'altre vessant del sot (11 min.), travessada per una marcada fissura vertical i objectiu dels escaladors. Passada una lleu corba que ens orienta al sud-oest (22 min.) trobem a mà esquerra un difús senderó amb rètol que en 5 minuts du a una de les agulles mítiques de la regió: el Tap de Xampany.

Seguint pel camí principal, una clariana ens permet tenir una visió frontal de les Germanes (26 min.), dues agulles que són tota una icona de l'escalada al Sot del Bac. Immediatament després passem pel costat d'una curiosa bauma i podem admirar l'altívola agulla del Salt i la veïna agulla de la Papallona, situades a l'altre cantó del Sot. Arribem a la capçalera del Sot (27 min.) i un camí a mà dreta porta als peus del Salt del Prat, on les aigües del

torrent del Bosc Negre davallen per unes característiques formacions rocoses fins a un gorg ben bufó. La raconada és fresca i preciosa. Els més atrevits poden seguir el corriol cap a l'altre cantó del torrent i visitar els peus de les emblemàtiques agulles del Sot del Bac.

Del sot ombrívol a la llum de la cinglera

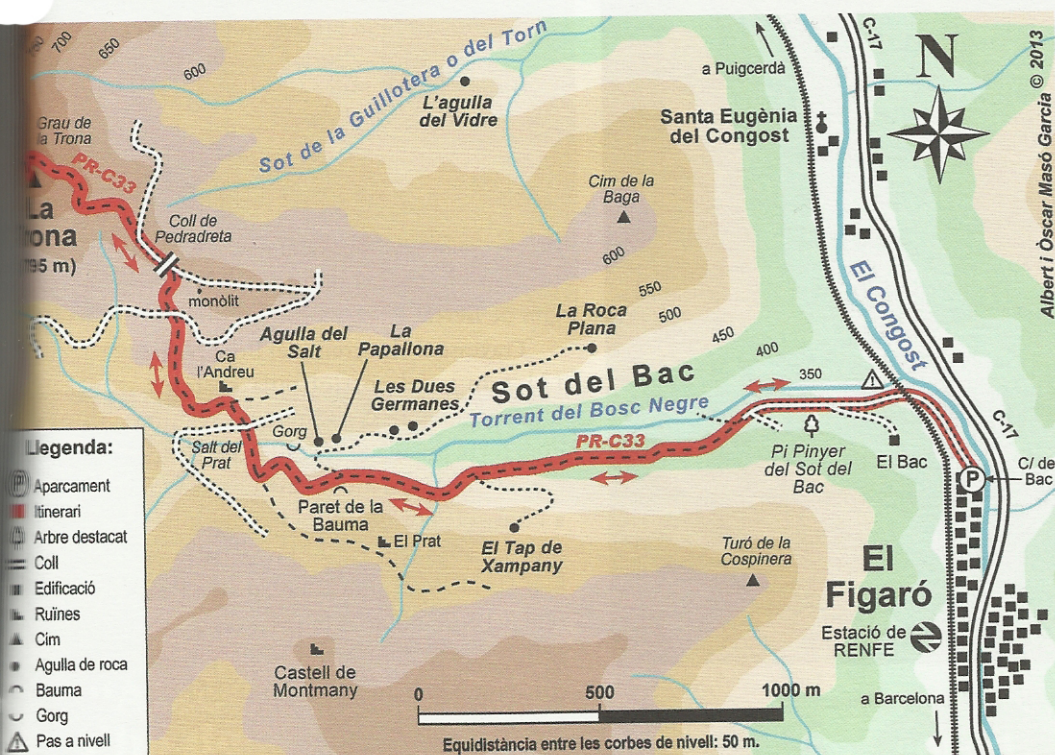
Situats de nou al camí principal, guanyem alçada tot fent ziga-zagues per trams empedrats i una bona pujada que ens du al capdamunt del Salt del Prat. Seguim l'ample camí cap a la dreta i de sobte se'ns obre una magnífica visió aèria de les agulles del Sot del Bac (30 min.). És recomanable aturar-se i admirar-les amb deteniment car són un prodigi escultòric de la Natura. Seguim el camí vers el nord-oest i podem percebre que el paisatge canvia completament, ja que de l'ambient ensotat i om-

L'ensotat Sot del Bac i algunes de les seves agulles des del capdamunt del Salt del Prat. Foto: Òscar Masó Garcia.

El Sot del Bac, escola d'escalada per excel·lència

La presència de l'estació de tren del Figaró va propiciar que els primers escaladors catalans escollissin com a destinació principal les parets i agulles del Sot del Bac. La seva proximitat i l'extraordinària qualitat de la seva roca calcària van atreure als pioners escaladors dels anys 20 del segle XX. Un xic més tard, als anys 40, la regió va adquirir la categoria d'escola d'escalada perquè diversos centres excursionistes del Barcelonès, del Maresme i del Vallès van començar a organitzar cursets on molts escaladors novells van fer els seus primers passos verticals, alguns dels quals han acabat essent il·lustres alpinistes catalans. Tot i que avui en dia les preses són més relliscoses i l'entorn s'ha degradat per la petja de l'home, el Sot del Bac continua desprenent una màgia especial que invita molts escaladors a seguir enfilant-se per les seves parets.

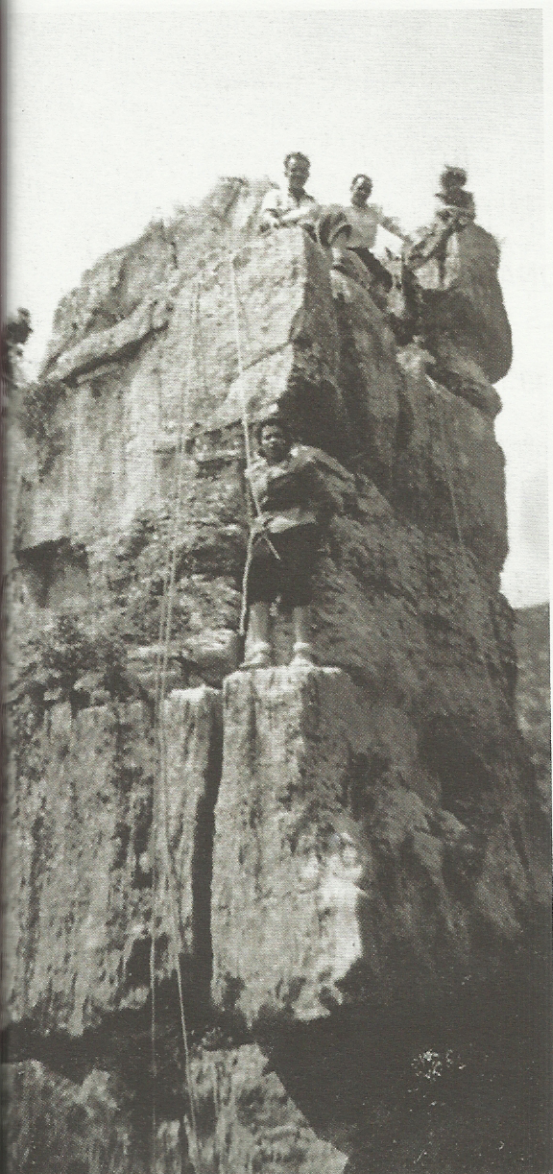
La Trona de Bertí, escenari de l'escalada moderna acrobàtica

Tot i estar situada oficialment a la veïna comarca d'Osona, per proximitat i pels accessos es pot considerar que la Trona és també vallesana. Les primeres dades d'intents d'escalar les seves vertiginoses parets daten de finals dels anys 40 del segle passat. Al contrari que el Sot del Bac, la poca compacitat de la roca i el caire desplomat d'aquestes cingleres repel·liren els iniciats i, per contra, foren l'objectiu dels escaladors dels anys 60, que amb tècniques més avançades i materials més moderns buscaven els traçats més agosarats i aeris. La Trona és, doncs, una escola de grau més alt. Probablement una enginyeria, on escaladors de renom hi han deixat petja i on avui en dia encara cal molt de valor per superar l'estat d'ingravedesa amb el que les seves rutes acrobàtiques sotmeten els seus repetidors.

brívol del Sot del Bac hem passat a l'entorn ampli, obert i lluminós dels Cingles de Bertí.

Travessem el torrent del Bosc Negre (31 min.) i el corriol puja costerut. Creuem una pista (32 min.) i seguim amb forta pujada entre feixes herbades i les marques del PR guiant-nos. Anem a raure a les ruïnes de ca l'Andreu (35 min.) i avancem cap a l'oest, primer ben pla i llavors amb bona pujada. Passem pel costat d'unes feixes molt característiques (38 min.) i amb pujada constant tombem cap al nord. El bosc

L'imponent vessant sud-est de la Trona de Bertí. Foto: **Albert Masó Garcia**.

s'esclarissa i gaudim d'una primera i poderosa visió de la Trona de Bertí, una cinglera de colors clars, estriada i espectacular, objectiu dels escaladors més agosarats. Creuem una tanca pel bestiar i tot seguit una pista (43 min.), i avancem per un corriollet que amb pujada pronunciada ens du a l'ampli coll de Pedradreta (47 min.), indret on hi ha un punxegut monòlit calcari.

Seguim la pista vers l'oest amb clara pujada i unes magnífiques visions de la Trona. Abastem un indicador amb la inscripció "Itinerari, els Cingles de Bertí" (53 min.) i seguim el corriol que es dirigeix cap al sud. Al cap de pocs metres, el camí traça una marcada corba cap al nord, travessa unes característiques franges de roques de color gris i s'introdueix al bosc, iniciant la pujada del grau de la Trona o de Castellar. Després de diverses ziga-zagues intel·ligents entremig d'alzines, a mà esquerra trobem un caminet que ràpidament du al peu de les parets de la Trona (1 hora), des d'on podem admirar el caire vertiginós de les seves fissures, canals i esperons, acrobàticament

Escaladors a l'agulla del Salt, inicis dels anys 50 del segle XX. Foto: Arxiu Josep Galícia Marcet.

solcades per espectaculars vies d'escalada.

Situats de nou al camí principal, traessem una tanca per al bestiar i seguim pujant per un preciós tram empedrat de feixes molt fermes fins que arribem al coll de la Trona (1 hora, 4 min.), on hi ha un altre indicador. Deixem el PR i seguim a mà esquerra un estret viarany que entre garrics i un final un xic aeri ens condueix al capdamunt de la Trona de Bertí (1 hora, 5 min.), que és coronada per una protuberància rocosa que ens serveix com a talaia magnífica per admirar i contemplar l'extens paisatge que se'n obre a banda i banda. Reposeu, admireu les vistes i finalment desfeu l'accés fruit del privilegiat entorn que us envolta.

EL SOT DE BAC I LA TRONA DE BERTÍ

Durada: 1 hora i 5 minuts d'anada

Desnivell: 470 metres.

Distància: 7 Km. anada i tornada

Dificultat: baixa

Bibliografia: XXXIII Ronda vallesana (Riells del Fai). Unió Excursionista de Sabadell. (2012); *Osona vertical*. Miquel Pérez i Pep Vila. Edicions de la Unió Excursionista de Vic. (2003); Editorial Alpina. *Cingles de Bertí. Mapa i guia*. Escala 1:25.000. (2005)

Ajuntament del Figaró-Montmany

☎ 938 429 111.

"Això
s'ha de
repetir"

TIBIDABO

TOTS SOM NENS

"Obert
caps de
setmana i
festius"

tibidabo.cat

Ajuntament de
Barcelona